

**Srednja škola Bartola Kašića
Grubišno Polje
Bjelovarsko - bilogorska županija**

JASNA I LADO 1991.-1992.

**Mentorica: Monika Vojvodić - Andričević , prof.
Učenice: Lucija Mikac, 2.c
Neda Soldan, 2.c**

SVJETSKE I EUROPSKE PRILIKE KRAJEM 80-TIH I POČETKOM 90.-TIH GODINA 20.- TOG STOLJEĆA

REAGAN I GORBAČOV

Mihail Gorbačov - "Sinatrina doktrina": Glasnost

Černobilska katastrofa, 1986.

Pad Berlinskog zida : „Wind of change”

CHURCHILL: „ŽELJEZNA ZAVJESA”

Boris Jelcin i raspad SSSR-a

HRVATSKE PRILIKE KRAJEM 80.-TIH I POČETKOM 90.-TIH GODINA 20. - TOG STOLJEĆA

Utakmica Dinamo-Crvena Zvezda, 1990.

Koncert u Zagreb, "Ruža Hrvatska" 1989.

Samo da vam kažem narode, neka u ova teška vremena Bog čuva i vas i nas".

Raspad Socijalističke Republike Jugoslavije

ЈЕДАН НАРОД
ЈЕДНА ВОЉА
ЈЕДНА ДРЖАВА

Srpski plakat: "Jedan narod, jedna volja, jedna država" na rubovima cvijeta ispisani su gradovi u Hrvatskoj i BiH koje su trebali pripojiti Velikoj Srbiji

HRVATSKA SAMOSTALNA DRŽAVA

SABOR
REPUBLIKE
HRVATSKE

ZAGREBAČKI
Večernji
list

GOD. XXXV BR. 10004
SRIJEDA
ZAGREB, 26.VI.1991.

Predsjednik Republike Hrvatske dr. Franjo Tuđman na svečanoj sjednici Sabora Republike Hrvatske obratio se zastupnicima i obrazložio značenje povijesnih odluka koje je donio Hrvatski sabor

Šestoga dana neprekidnog zasjedanja Sabora prihvaćeni su:

- Ustavna odluka o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske
- Ustavni zakon o izmjeni i dopuni Ustavnog zakona za provedbu Ustava Republike Hrvatske
- Deklaracija o uspostavi suverene i samostalne Republike Hrvatske
- Povelja o pravima Srba i drugim nacionalnostima u Republici Hrvatskoj

SKUPŠTINA REPUBLIKE SLOVENIJE

I SLOVENIJA SAMOSTALNA

AUSTROJSKI KANCELJAR VRANITZKY O HRVATSKOJ I SLOVENIJI

Priznanje čim se
steknu uvjeti

STR. 39.

25.LIPNJA
1991.Hrvatska
proglasila svoju
samostalnost

Plan presijecanja Hrvatske od strane Jugoslavenske Narodne Armije i srpskih pobunjenika

Ivanovo Selo : najstarije češko selo u Hrvatskoj, stradavanje stanovništva 21.rujna 1991.

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINA GRUBISNO POLJE
KRIZNI STAB
CENTAR OBAVJESTAVANJA

KLASA: 811-82/91-01/01
UBROJ: 2127-05-05-91-214

U Grubisnom Polju, 21.9.1991.

SEKRETARIJAT NARODNE OBRANE
BJELOVAR
CENTAR ZA OBAVJESTAVANJE

Citav dan trajala je borba zdruzenih snaga ZNG-a
i MUP-a sa četničkim teroristima.

U 8,20 započeo minobacacki napad na Grubisno Polje.
Ranjena su tri civila i jedan gardista: Mikek Marfo (1972),
Furijan Petar (1965), Ivrdorijeka Ana, te gospoda Tregner
(1910).

Sinhronizirano započeo kombinirani minobacacko pješadijski napad
na Ivanovo Selo. Srušen je most na rijeci Peratovici, te
je Ivanovo selo ostalo odsječeno od Grubisnog Polja.

Štetno je stradalo osmoro ljudi, od toga šest civila:
Horak Josip ml., Franta Franjo, Besprska Josip, Franta
Zdravko svi iz Ivanovog sela, Sedlacek Josip iz Treglave,
Kovacic Ivo iz Male Maslenjace, te dva gardista iz ZNG-a
Darugar Bvek Ivica i Tamač.

Znatno je broj ranjenih i to civila: Vodvarka Josip (teze),
Subota Ivan, Franta Vencel, Kosina Danir, Bogdan Ivan svi
iz Ivanovog sela, Zalabak Zdravko i Zalabak Zdenko
iz Resenice, te gardisti Simundza Svemir, Kozolid i
Majvald.

Nakon zestokih okršaja nastale je zatisja nakon kojeg je ~~došlo do~~
pragovora te i do zamjene dvojice zarobljenih mještana za ranjene

rtve četnike.

Učinjena je velika materijalna šteta, upaljena su isanja
Par Antuna, Tuček Antuna, Ditrih vena, Horak Franje i
Harauzak Antuna.

Znatno je oštećena Katolička crkva i Zupni urad.

U grupi tridesetak krvnika prepoznati su

Tvrđorijeka Milivoj, Stojic Čedo, Borota Bosko.

Česi za demokratsku Hrvatsku

Koliko je očeva, u ovom ratu, ostalo bez svojih sinova i koliko već djece raste bez svoji očeva?

Žitelji Ivanova Sela pamtit će 21. rujan 1991. godine po žrtvama i smrti svojih bližnjih.

Imena poginulih Čeha pišu na grobovima iznad kojih vijori hrvatska zastava. U Hrvatskoj su rođeni i za Hrvatsku su dali svoj život.

Ovo selo nije jedino u Hrvatskoj koje je dalo toliko života i pretrpjelo toliko muke i bola u samo tri mjeseca. Posebno je po tome što su njegovi stanovnici Česi. Više puta su ga četnici pokušali zauzeti, ali nije im to uspjelo.

Unatoč boli zbog pogibije svojih bližnjih, Česi imaju snage da u redovima Hrvatske vojske zapjevaju svoje pjesme koje rado pjevaju i Hrvati i Mađari.

Operacija „Otkos-10” oslobađanje Grubišnopoljskog područja i dijela daruvarskog područja od 31.10.1991. - 4.11.1991.

Jasna

Marina i Sanda

Žena u gardi

Biti ženom za neke ljude znači biti lijepa, zgodna i dobra, a za neke jaka, hrabra i pametna. Ovakvu grubu podjelu uzrokovao je dug period manipuliranja ženom, ali i njena želja za ravnopravnošću s muškarcem.

Lako je biti dama i razglabati, uz šampanjac, o ravnopravnosti, no boriti se, rame uz rame s muškarcima na mrazu i hladnoći, ležati u blatu dok komadi zemlje i krhotine granata padaju svuda uokolo, nije tako ugodno.

U gardijskim redovima Grubišnog Polja ima desetak žena i djevojaka koje su za sobom ostavile udobnost doma i krenule stazama garde željeći doprinijeti što skorijem miru. Na pitanje: "Zašto si došla u gardu?", dobivala sam odgovore koji su imali isti smisao: "Da pomognem."

Kako ostale ~~žene mogu pomoći u ovom ratu sebi, svojoj obitelji i borcima za slobodnu i demokratsku Hrvatsku?~~ Ne mora svako nositi pušku. Može jednostavno ono vrijeme za manikiranje noktiju i ispijanje kavice sa susjedom posvetiti pečenju kolača za gardiste.

Reći ćete: "Pa i mi doprinosimo borbi za slobodu hrabreći naše muževe, perući im uniforme, itd.". Sve je to lijepo, ali sjetite se svojih riječi: "Ti si me zapostavio, uvijek si umoran, voljela bih da si kod kuće uz mene." Svi bismo voljeli biti kod kuće brinući svoje brige, ali rat je i treba pomoći.

Zašto se u vašim očima nazire podsmijeh kada na ulici sretnete gardisticu? Jeste li se ikada zapitali, moja gospođo domaćice, koliko je razmišljanja, žrtve i obveza preuzela ova žena obukavši gardijsku odoru? Koliko sam već na ulicama lijepog nam i voljenog Grubišnog Polja vidjela takvih pogleda i izdržala ih, a izdržat ću ih koliko ih još bude bilo!

VOJNA TAJNA
- STROGO POVJERLJIVO -

ŠIFRIRANO

(M)

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINA GRUBIŠNO POLJE
ZBOR NARODNE GARDE
URBROJ: 2127-o5-o1-9-39
U Grubišnom Polju, 25.10.1991.

ZAPOVJEDNIŠTVU
OZ BJELOVAR

Veza vaša zapovjed Op.br. 315. od 19. 10. 1991.godine
U samostalnom bataljunu Grubišno Polje formirano je diverzantsko
odjeljenje od 10 ljudi koji su posebno odabrani, naoružani i pri-
premljeni za zadatke koji su postavljeni vašom zapovijedi..
Do sada su po grupama upućivani na izvidjačke zadatke, apredstoje i
zadaci diverzantskih djelovanja o čemu ćemo vas izvješćivati.

Zastupa zapovjednika:
Dipl. ing. Đuro Crkvenac

PRIMJENO:	16.30	25.10.91	Tapec
	vrijeme	datum	potpis
OSRAĐENO:	19.35	25.10.91	Tapec
	vrijeme	datum	potpis
PREDANO:	19.43	25.10.91	Tapec
	vrijeme	datum	potpis

Turčević Polje, studeni 1991.

RULETI

Izviđačko-diverzantsko odjeljenje. Desetak dobrovoljaca, kako bi mi mladi rekli "otkačenih" koji su se sastali u početku devetog mjeseca. Čuvši za napade na njihovo nikad ne zaboravljeno Grubišno Polje, ostavili su svoja zaposlenja, domove, blagodat mira i bezbrižnosti zagrebačkih ulica i vratili se u svoj rodni kraj. Među Ruletima su i mladići koji su kao vojnici bivše JA proživjeli rat u Sloveniji, a najviše ih je iz sela uokolo Grubišnog Polja koji su se uključili u obranu svog ognjišta.

Za Rulete kažu da im je rat ušao u krv. Prva im je akcija pod nazivom Ruleti bila diverzantskog tipa, kada su minirali radar za navođenje aviona u Maloj Barni, a vodio ih je stari, iskustvom provjeren Poker. Barna je tada bila u potpunoj okupaciji četnika. Ruleti su se kretali noću, a odmarali danju strahujući da ih ne primijete četnici koji su obilazili kukuruzovinu u kojoj su se za dana odmarali. Puzali su po blatu i trnju, trpjeli vrućinu i hladnoću, ali su ipak uspješno obavili zadatak.

Posebno su se istakli u akciji obrane Bastajskih Brđana kada su bili cijeli dan napadani teškim oruđem od minobacača do tenkova. Iz oruđa ih je tukla JA, a pješadijski su ih napali "Beli orlovi" od kojih je desetak ostalo zauvijek ležati.

Ruleti su uvijek bili prvi na teritorijama koje je trebalo očistiti i osvojiti. U grupicama od po tri čovjeka bi se oprezno šuljali kroz šume i polja, brzo pretrčavali puteške, uvijek dobro zaklonjeni približavali se određenom selu, određenom cilju. Onda bi malo počeli snajperirati sa svih strana kako bi vidjeli kojim će četnici i s koliko naoružanja odgovoriti. Točno bi saznali položaj bunkera, koliko je neprijateljskih snaga i kakvim oružjem raspolažu. Donijevši podatke iz takvih akcija u zapovjedništvu bi se razrađivala taktika napada.

Često su puta zbog svoga isturenog položaja skoro ušli u zasijedu ili su bili u potpunom okruženju, no nije ih nikad uhvatila panika. Nakon kratkog razmišljanja i dogovora silovitim su se napadom probijali kroz obruč do svoje baze.

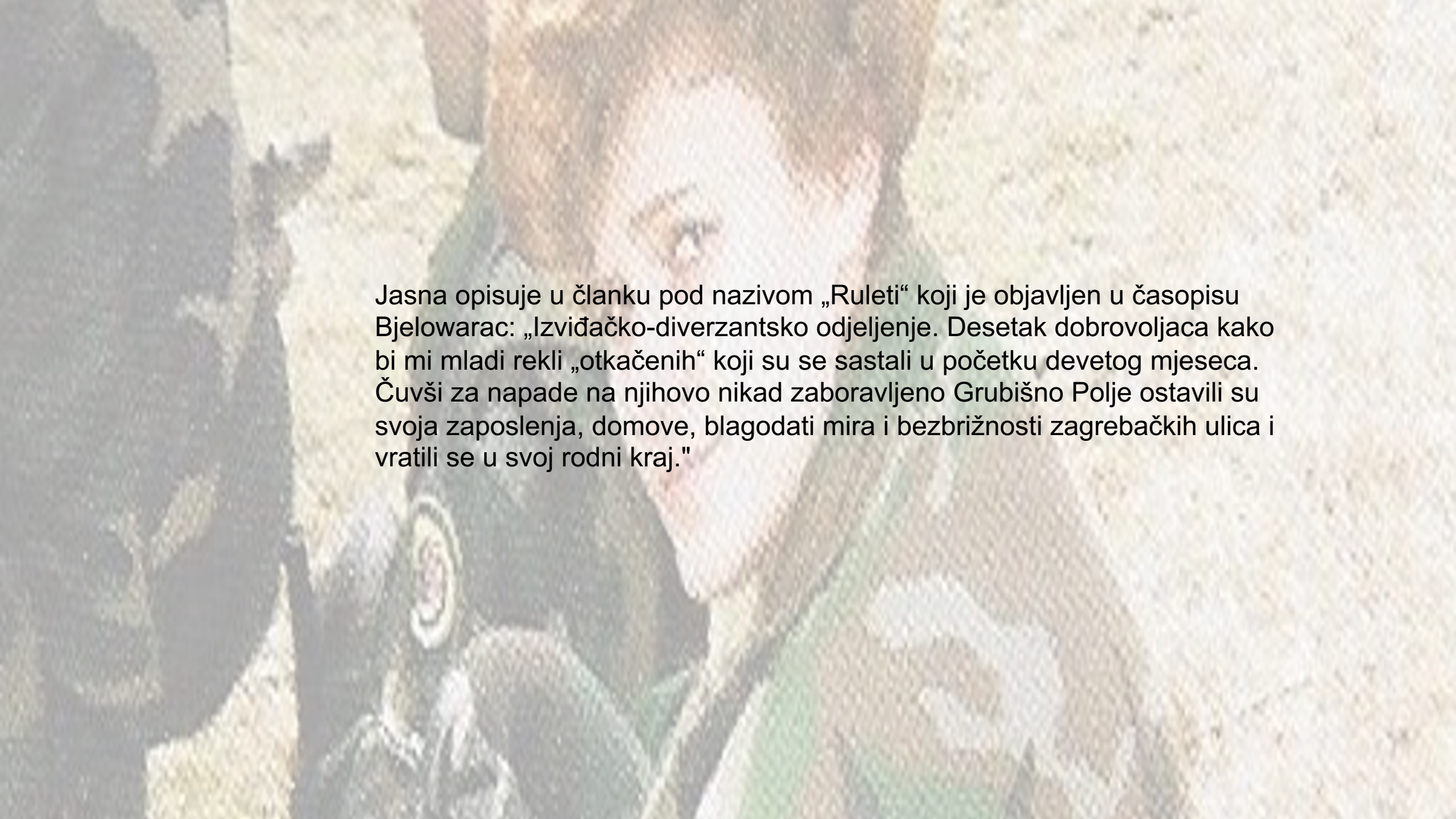
Ako ih sretnete na ulici prepoznat ćete ih po zelenim beretama. Pitate li ih nešto o Ruletima i njihovim borbama, odgovor će uvijek početi s osmijehom na licu, jer svaki od njih je po jedan Rulet.

Jasna Jelinek

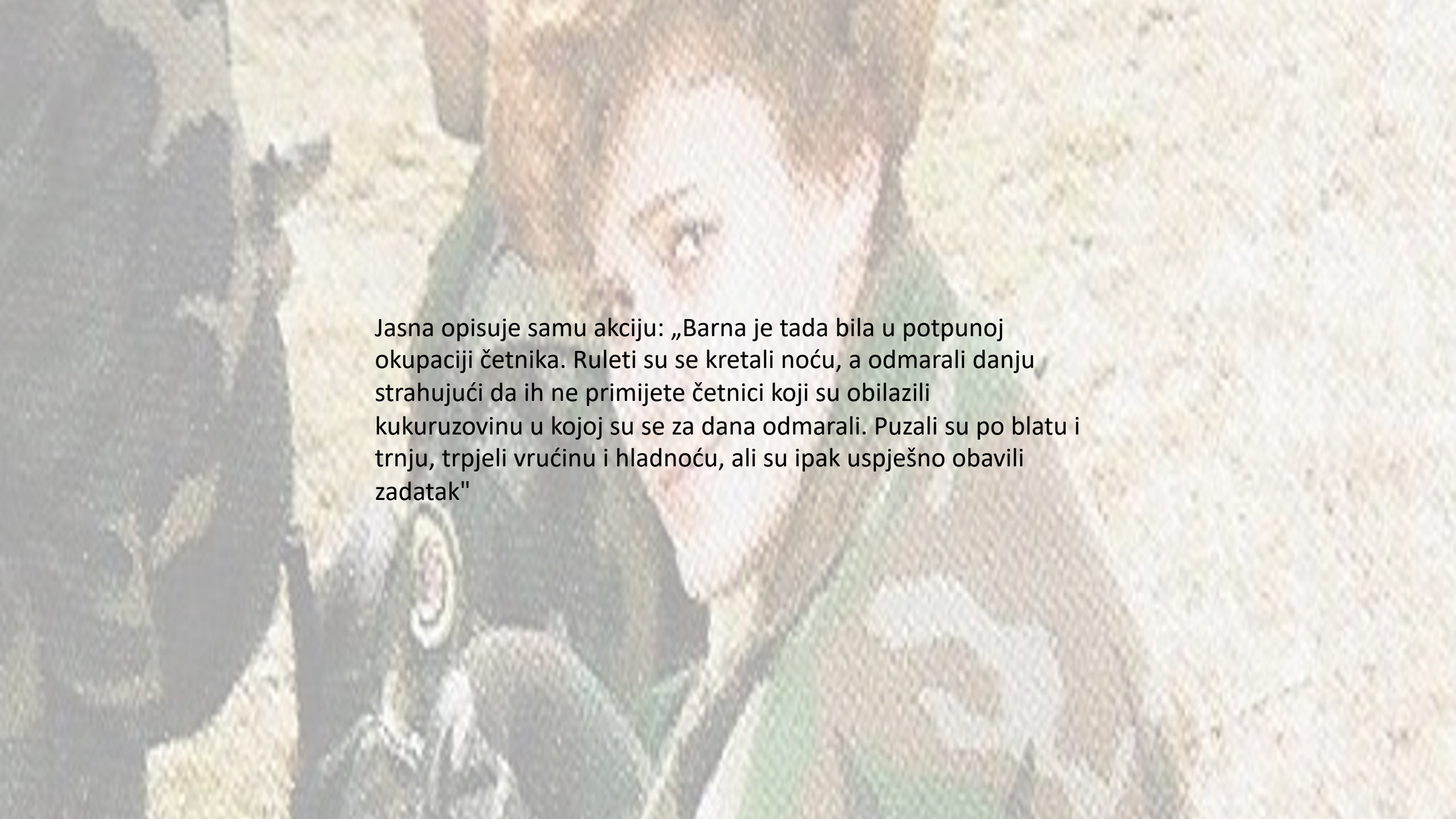

Izviđanje, put za Rekiće

Iz časopisa Bjelovarac, 1992. godine

An aerial photograph of a mountainous landscape. A road winds through the terrain, and a small building is visible in the lower-left quadrant. The text is overlaid on the image.

Jasna opisuje u članku pod nazivom „Ruleti“ koji je objavljen u časopisu Bjelovarac: „Izviđačko-diverzantsko odjeljenje. Desetak dobrovoljaca kako bi mi mladi rekli „otkačenih“ koji su se sastali u početku devetog mjeseca. Čuvši za napade na njihovo nikad zaboravljeno Grubišno Polje ostavili su svoja zaposlenja, domove, blagodati mira i bezbrižnosti zagrebačkih ulica i vratili se u svoj rodni kraj.“

Jasna opisuje samu akciju: „Barna je tada bila u potpunoj okupaciji četnika. Ruleti su se kretali noću, a odmarali danju strahujući da ih ne primijete četnici koji su obilazili kukuruzovinu u kojoj su se za dana odmarali. Puzali su po blatu i trnju, trpjeli vrućinu i hladnoću, ali su ipak uspješno obavili zadatak”

5. 11. 1991

Akcija čišćenja

31. 10. 1991 u šest sati ujutro počela je koordinirana akcija čišćenja četničkih uporišta na području Grubišnog Polja, Virovitice i Bjelovara. Najjača uporišta četničkih snaga bila su u Zrinskoj na Suban-brijegu, u Sibeniku, Velikoj Barni, Gornjoj Rašenici, Rastovcu, Turčević Polju i vrhu Grubišnog Polja tzv. Gornjem kraju.

Četnici su pružali otpor iz dobro utvrđenih bunkera samo jedan dan, a kada su gardijske snage povećale pritisak i udarile svom žestinom, četničke su horde shvatile da se sa takvim borcima ne mogu nositi. U paničnom bijegu i potpunom rasulu banditi su za sobom ostavili minirane ceste, skladišta municije i naoružanja, stvari koje su pripremali za bijeg.

U bijegu zbog nemoći muški su streljali zarobljenike i civile koji nisu htjeli bježati sa njima u Bosnu.

Tako je u Velikoj Peratovici nađeno pet leševa. Te zarobljenike su vezanih ruku streljali a zatim još i bombu bacili kako bi bili sigurni da im se ta mora ne bi vratila. Svoje luđilo su hranili paleći kuće i imanje i koljući i civile i stoku koja se rasturala po cestama.

Tekst napisala: Jelina Jasna

-1-

5. 11. 1991

Akcija čišćenja trajala je tri dana i u njoj je ranjeno desetak i poginula dvojica gardista. Svoj život za mir dali su Ramuzi Josip iz Ivanovog Sela i Bjelić Velimir iz Grbavca. Josip Ramuzi umro je od rana zadobivenih krhotinom ručnog bacača rakete ali tragedije su se dogadale i na drugim mjestima naše nam lijepe Bilogore.

U Gornjoj Rašenici je bio ranjen Velimir Bjelić. Upomot su je došao Bistrički. Pri previjanju ranjenika i on je pogođen u lakat i porebriču. Ni tako velika opasnost nije spriječila Popa Denisa da pokuša izvući svoje prijatelje ispod kiše metaka ali je i on ranjen u šaku. U međuvremenu je Velimir Bjelić još jednom smrtno pogođen.

Naša Grlica gardijske bolničarka izvukla je ranjenike pod kišom metaka i grmljavinom eksplozija dok se Zdenka borila u prvim redovima i hrabrije držala pušku od nekih muškaraca.

Tekst napisala: Jelina Jasna

Jelina Jasna

-2-

5. 11. 1991

Nakon četiri dana od početka akcije čišćenja terena općine Grubišno Polje posjetila sam Veliku Barnu i Mali Grđevac. Stazama garde prošla sam u V. Barni pored takvih bunkera, sada već praznih, da za njih kažu: "Ni Husein ih nije imao". Kada smo se približili selu Mali Grđevac u auto se uvukao miris paljevine. Bježeći pred silovitim napadima hrvatske vojske četnici su palili svoje domove kako ih gardisti ne bi mogli koristiti. Sve kuće su popaljene osim nekolicine srpskih. Njih su podmukli i pijani četnici šivali za sebe i u njihovli traktore i sve ostalo što su otimali od zarobljenih i nemoćnih susjeda Hrvata.

Selo je avetinjski prazno. Ljudi nema. Teško je zamisliti kako je to selo prije izgledalo. Sada su samo gladne krave, svinje i psi njihovi stanovnici.

Starišino izgrebano i opečeno lice od eksplozija i krhotina i oči bolne od straha i pakla koji su gledale sve su mi rekle.

Ovaj grozni rat i četnici sve su joj uzeli: muža, sina, porodicu i kuću koju je žuljevitim i ispućalim rukama gradila. U dimu i pepelu samo su dva nakostriješena teleta tužno tulila. U Velikoj Barni ostalo je par starijih žena Hrvatice. Muškarci su otjerani zajedno sa zbjegovima ili poubijani još za vrijeme dok su četničke hulje harale Barnom.

Čula sam priču jedne Hrvatice koja je još sa tri žene bila prisiljena povlačiti se sa četnicima u zbjegu prema Bučju.

Sve četiri su uspjele pobjeći i vratiti se preko polja svojim kućama. Pričala mi je strahote otimanja, ubijanja i zastrašivanja dok su četnici bili u Velikoj Barni.

Tekst napisala: Jelina Jasna

Jelina Jasna

-3-

NAJAVA PROGRAMA

VIJESTI-
VIJESTI

Nakon što su iz svojega uporišta u V.Peratovici više od dva tjedna terorizirali pučanstvo na području Bilogore i G.Polja, srpski teroristi morali su glavom bez obzira pobjeći iz tog i drugih područja svojih obližnjih uporišta. Tijekom višednevne akcije zruženih snaga ZNG-a i MUP-a i jedinice za posebne namjene Policijske uprave Bjelovar, to je područje očišćeno od neprijatelja. Oslobođena je, dakle, i po zlu spominjana Velika Peratovica, zatim Gakovo, a sad se otkrivaju teroristička skrovišta, zemunice i čiste minska polja. Prema priopćenju Policijske stanice G.Polja, prometnice koje vode preko Lončabice za Viroviticu, te preko V.Barne za V.Grđevac očišćene su, ali još uvijek nisu otvorene za promet.

Srpski teroristi su pri povlačenju ostavili krvavi trag.

U V.Peratovici, u jednoj sušari, pronađeni su ubijeni taoci, koje su teroristi zarobili prije otprilike mjesec dana.

To su Seleš Željko, Božidar Jakopac, Franjo Šokec, Petar Kramar i Mato Petek. Pronađen je i jedan preživjeli zarobljenik terorista.

U Turčević Polju, pak, dvojica su zarobljenika srpskih terorista, Matija Horak i Antun Melkus, nađeni mrtvi, dok su dva zatočenika preživjela masakr.

TO
Obavijest poljoprivrednicima

Prema riječima direktora sektora prerade žitarica, inženjera Branka Kukavice, i dalje se vrši berba na društvenom i privatnom sektoru, te vrši otkup kukuruza u ratnim uvjetima.

Do sada je otkupljeno oko 40 vagona kukuruza sa dosta visokim postotkom vlage, što odražava lošu kvalitetu.

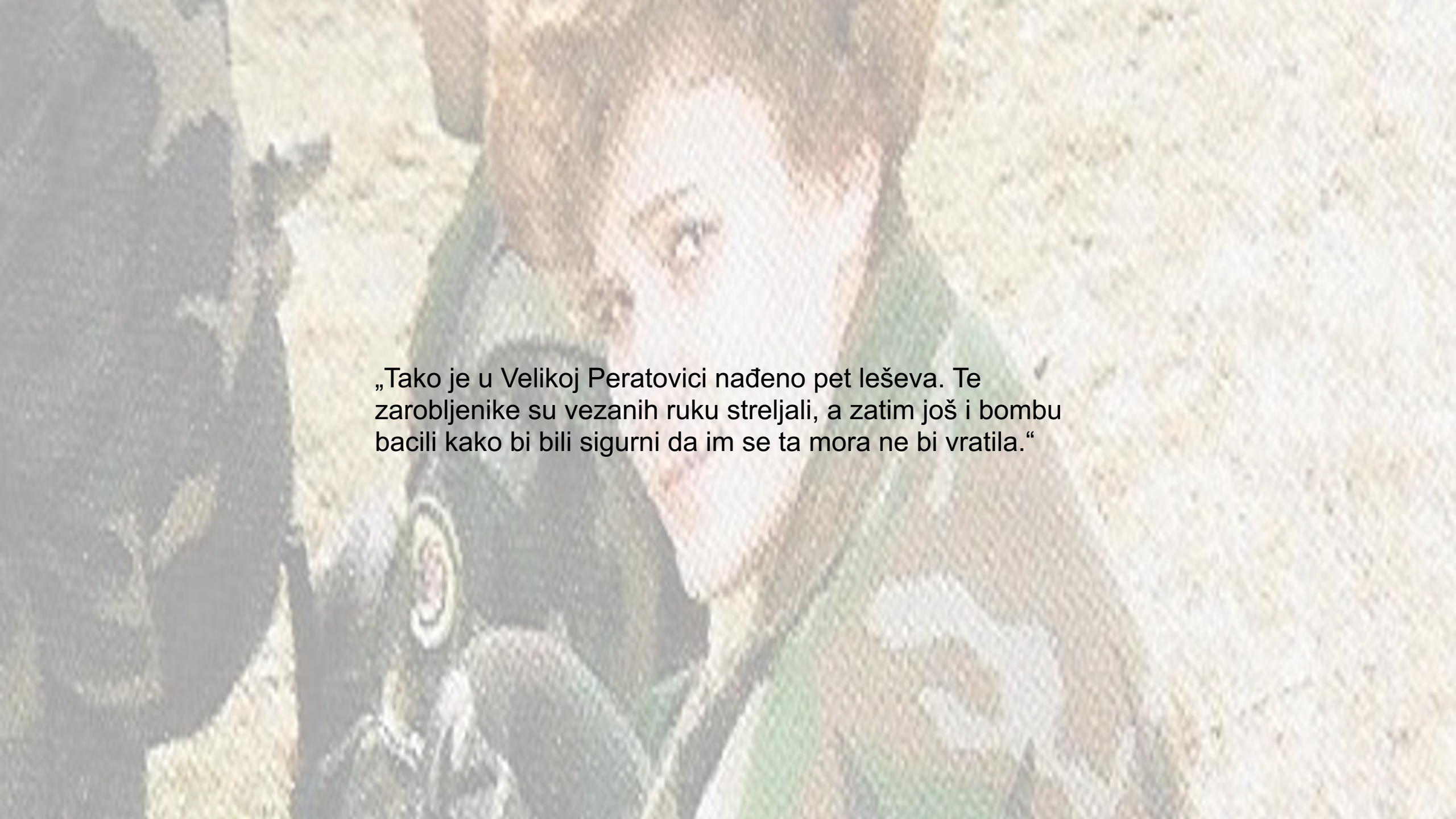
Otkup se vrši po akontacionoj cijeni od 4,5 dinara za kilogram i uz kvalitete od 14% vlage.

Vrijeme otkupa je od 7-16 sati svakodnevno bez produžetka radnog vremena, što znači da se nakon 16 sati neće vršiti otkup zbog poznate situacije.

-krv

PODRUM ŠKOLE U VELIKOJ PERATOVICI GDJE SU STRADALI ZATOČENICI SRPSKIH POBUNJENIKA

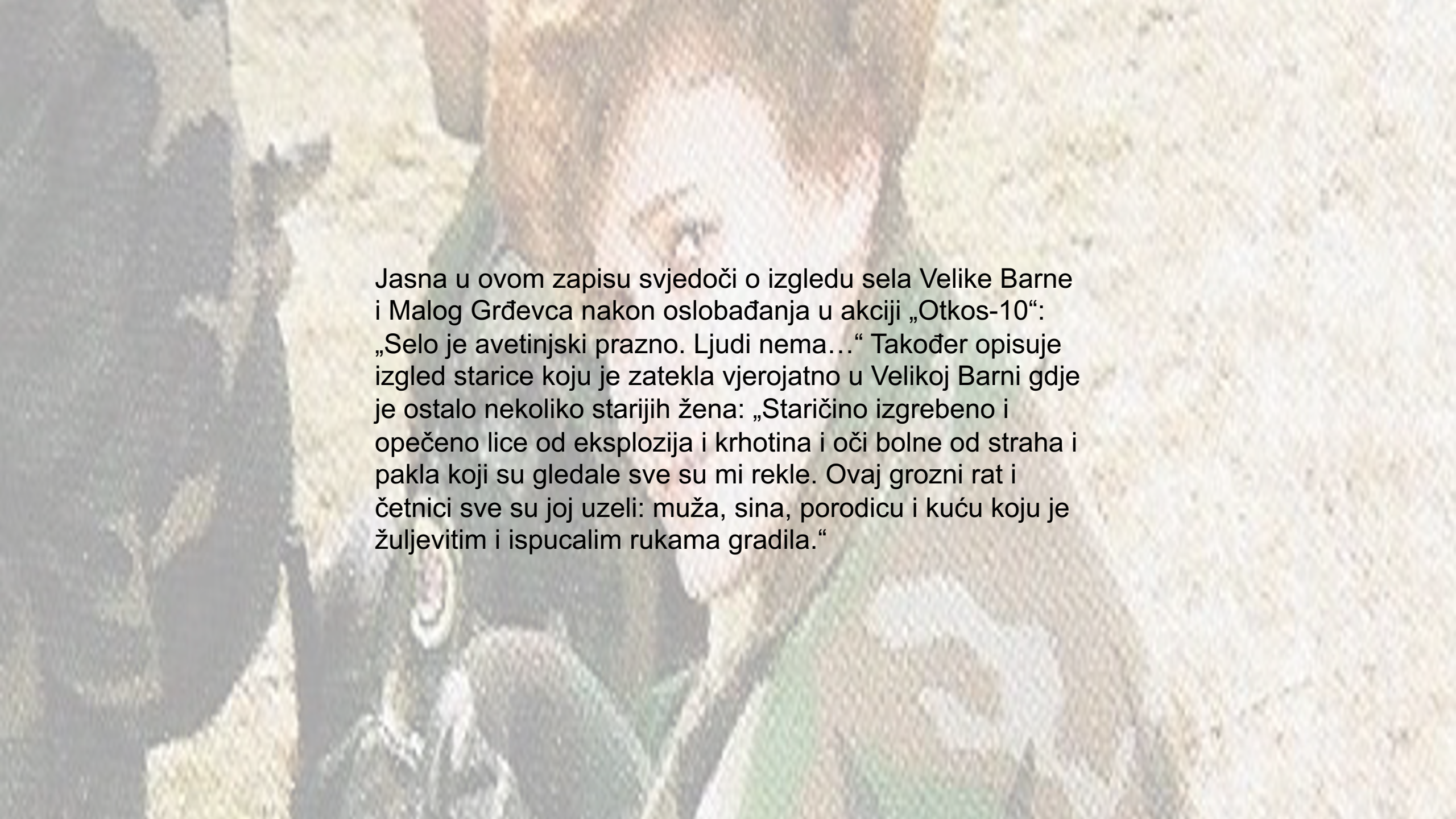
„Tako je u Velikoj Peratovici nađeno pet leševa. Te zarobljenike su vezanih ruku streljali, a zatim još i bombu bacili kako bi bili sigurni da im se ta mora ne bi vratila.“

Velika Barna, studeni 1991.

Napušteni neprijateljski bunker u Maloj Peratovici

Jasna u ovom zapisu svjedoči o izgledu sela Velike Barne i Malog Grđevca nakon oslobađanja u akciji „Otkos-10“:
„Selo je avetinjski prazno. Ljudi nema...“ Također opisuje izgled starice koju je zatekla vjerojatno u Velikoj Barni gdje je ostalo nekoliko starijih žena: „Staričino izgrebeno i opečeno lice od eksplozija i krhotina i oči bolne od straha i pakla koji su gledale sve su mi rekle. Ovaj grozni rat i četnici sve su joj uzeli: muža, sina, porodicu i kuću koju je žuljevitim i ispucalim rukama gradila.“

Važnost centra veze

JZ GARDE

28.10.'91.

CENTAR VEZE

Već davno zaboravljene golubove pismonoše u ratovima su zamijenili razni uređaji koji pomažu našim gardistima pri bržem i kvalitetnijem komuniciranju.

U razgovoru sa savjesnim grubišno-poljskim vezistima pri gardi doznali smo da raspolažu opremom vrhunske kvalitete. Centar veze opremljen je prenosnim i stacionarnim radio stanicama, poljskim i stacionarnim telefonima, agregatima i ostalom pratećom opremom. U

šali su nam spomenuli da im nedostaje stanice ~~za pri-~~

slušivanje i radar za navođenje i odvođenje aviona. Njihovom
ujetivom ometljivosti je radio fazi, pa avioni lete lete
Za pohvaliti je da su dečki u danonoćnoj vezi sa svim

gradovima i selima bjelovarske regije. Zato, ne strahujte, dečki iz centra za vezu su budni i o svakoj situaciji jake snage garde bit će na vrijeme obaviještene.

Tekst napisala: Jelinek Jasna

Jelinek Jasna

RCV, Rulet 1 i Tata Tigar poslije akcije Brdjani.

Zdenka Ramadan i Lado u Turčević Polju nakon završetka akcije " OTKOS -10"

ZBOR PZO U VELIKIM ZDENCIMA

JEDAN DAN U LOVU NA AVIONE

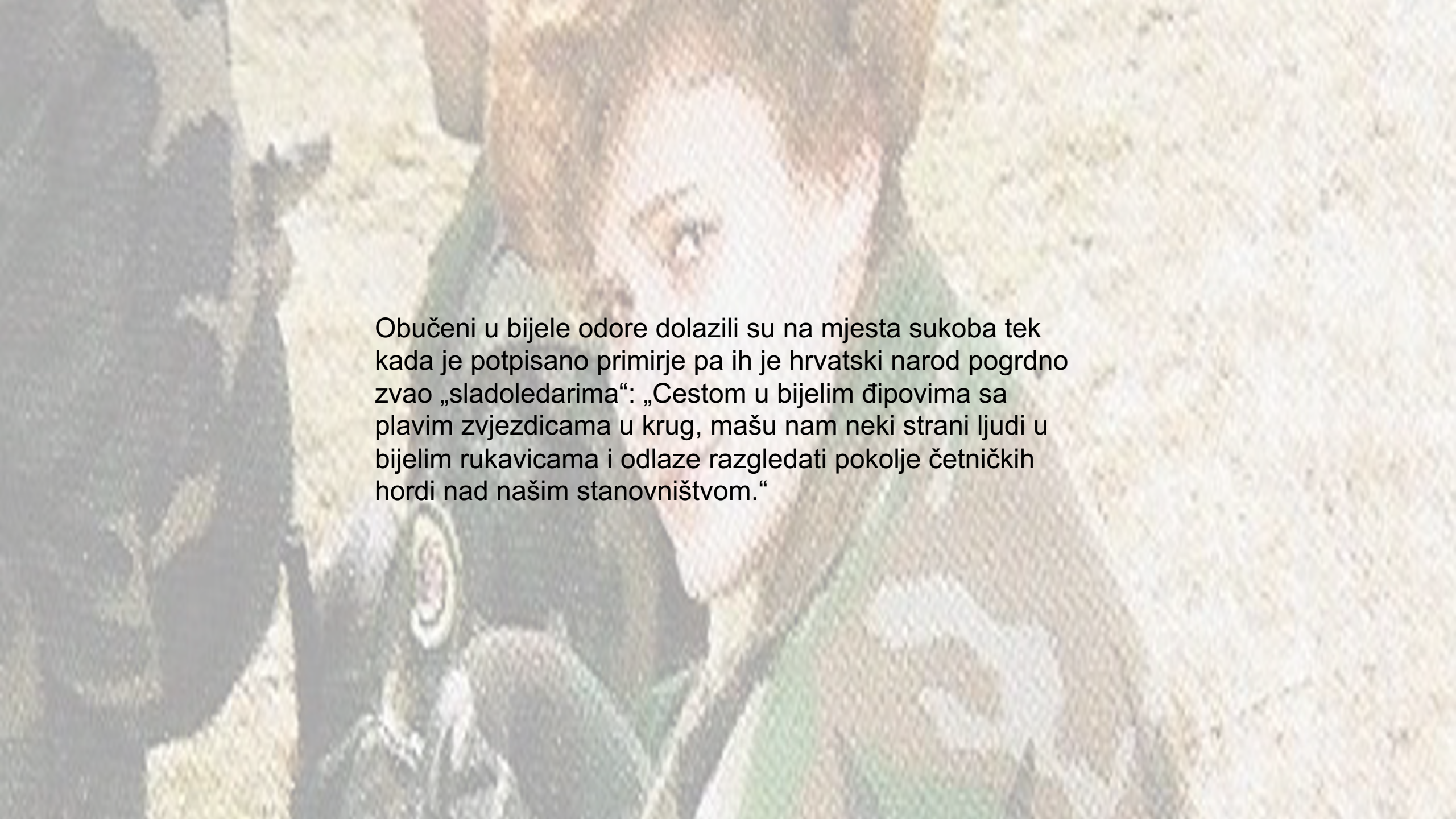
Buđenje rano ujutro dok mraz drobi suhe vlati trave.
Žurno oblačenje i pripremanje oružja, oruđa i municije za lov.
Iz daljine se čuje zvuk sirene koja objavljuje zračnu opzunu.
Sa njom opet sirena, ali iz veće daljine i drugog pravca.
Stižemo na položaje i zauzimamo najpovoljnija i najpreglednija
mjesto. Hladno željezo štipa za ruke. Pogledi uprti u nebo sa
strahom da se ne pojavi puno onih zloslutnih limenih ptica
koje niti jednom čovjeku u Hrvatskoj ne nose ništa dobro.
"Ide prema vama"-čujemo uzbuđeni glas sa prenosne radio-stanice.
Jedan od najdužih trenutaka upravo je počeo. Zloglasan zvuk
aviona se približava isto kao što se povećava lik aviona.
Avion je na nišanu i počinje paljba. Ništa se ne čuje od
zaglušujuće buke protuzračnih topova, strela i stindera.
Avion se malo zadimio i otišao. Napetost strelaca za trenutak
popušta, ali ih iskustvo upozorava da ostanu još uvijek spremni.
Nema ga. Otišao je. Za strelce iz protuzračne obrane i naj-
manje oštećenje aviona je uspjeh jer kvar znači nemogućnost
leta tog aviona bar tri dana.
Dečki silaze sa topova i trljaju promrzle ruke.
Cerekajuće sunce je već prije izašlo i otopilo mraz. Sada
počinju šuštati neobrana polja kukuruza zbog hladnog vjetrova
koji se uvlači pod kosti.
Cestom u bijelim dipovima sa plavim zvjezdicama u krug,
mašu nam neki strani ljudi u bijelim rukavicama i odlaze
razgledati pokolje četničkih hordi nad našim stanovništvom.

Tekst napisala: Jelinek Jasna

Jelinek Jasna

Lov na avione

VBR

Obučeni u bijele odore dolazili su na mjesta sukoba tek kada je potpisano primirje pa ih je hrvatski narod pogrdno zvao „sladoledarima“: „Cestom u bijelim đipovima sa plavim zvjezdicama u krug, mašu nam neki strani ljudi u bijelim rukavicama i odlaze razgledati pokolje četničkih hordi nad našim stanovništvom.“

ROBA SE PAKIRA ZA HRVATSKU

("Spremnost", Hrvatski tjednik", 10. prosinca 1991. godine)

SYDNEY — Bio je to utorka, ili možda srijeda prošlog tjedna, jer svi smo već nekako izgubili vremensku orijentaciju, jer Hrvatska nas toliko treba, na toliko mjesta, s toliko obveza, i kako se još na sve stigne, teško je dati zadovoljavajući odgovor.

Pa ipak postoji jedno veliko zadovoljstvo koje ne može platiti niti jedna svota novca. To je osjećaj da se je sve učinilo u pravo vrijeme, na pravom mjestu za slobodu Hrvatske. Sve ostalo se zaboravlja. Muke, patnje, bolne ruke (pa i noge, te leđa), a o vremenu da se i ne govori.

Istina, u zadnje vrijeme su i naša vlastita djeca bila zapostavljena, jer su druga razapeta Hrvatske bila na prvom mjestu kao i brojni oni koji napustiše svoje domove pod terorom nezapamćenim u Europi. Europa se je zgražala, ali i dalje spavala. Istina Europa je mahala malim prstićem na "zločestog", ali to je tom malenom teroristi dalo još i više snage da s pojačanom silom rušenjem, paljenjem i ubijanjem — potvrdi svoje "pravo" na Hrvatsku.

I da se vratimo na ono o čemu sam želio u prvom redu pisati. Bilo je to poslije devet sati uvečer kada (ponovo) zazvonilo i gđa Barbara Dugi mi veli, mi smo tu. Ma gdje? Tovarimo robu za Hrvatsku. I ja sam krenuo na mjesto odredišta i došavši saznajem da je nešto malo prije mene vlasnik tvornice, uspješni hrvatski industrijalac gospodin Ivan Stojić, napustio mjesto gdje se još uvijek radi. I večtada bi naglasio da su ove žene radile do četiri sata ujutro, jer brod treba krenuti i neće nas čekati.

Došavši, vidio sam jednu skupinu žena, i dok je svijetlo dizalice osvjetljavalo utovarivanje, u podrumu ispod tvornice gospodina Stojića, kao mravi, točno kao mravi, pakirale su (ne)umorne ruke naših žena. Ovo ide brodom, kaže gđa Dugi, a ovo ide zrakoplovom. Tu su darovi za djecu. Tu je i stanovita količina medicine za bolesne, ranjene i nemoćne. Pitam gdje su muški? Eno jedni vrše utovar, a drugi su otišli po drugu robu. Priključio sam se dvojici-trojici koji su se uveliko znojili, jer slaganje u ambalažu nije lagan posao.

I ja sam pružio ruku, a uzeli su obadje. Po dosta neravnom podu i razbijenim daskama, nije bilo lako "plesati" s paketom u ruci. Pa ipak se "plesalo" i to vrlo uspješno. Uzelo sam nekoliko snimaka za uspomenu, jer dobre stvari se jako brzo zaboravljaju. Najviše se pričavaju one loše, ili neistinite, ali ovdje smo imali dokaz kako se radi i žanje uspjeh. Možda one protjerane majke u Hrvatskoj, s dječicom na rukama, i nisu svjesne da su i ovdje brojne majke ostavile svoju djecu, istina na sigurnom mjestu, i da su umjesto gledanja televizije, kao i one što već 14 dana bdiju ispred britanskog konzulata, odlučile dati sve od sebe za Hrvatsku.

Zaista ovaj narod ne može propasti, jer što nas više proganjaju mi smo sve jači, sve sličniji, a i konačni uspjeh neće i ne može izostati... (F. L.)

ARTILJERIJA TUČE PRAVO U CENTAR

Dan koji sam provela u posjeti dečkima koji pucaju iz minobacača protekao je vrlo uzbudljivo. Nakon dolaska žurno vade iz džipa minobacače kalibra 82 mm i 120 mm, sanduke s granatama i pijuke. Pitate kakve pijuke, E pa one pijuke ili, kako ih netko zove, krampove pomoću kojih kopaju rupe u smrznutoj zemlji kako bi što bolje smjestili postolja za minobacače.

Slijedi postavljanje minobacača i niveliranje pomoću busole. Osmatrači su već prije otišli duboko u područja koja su okupirali četnici. Oni imaju zadatak slati preko prenosne radio-stanice koordinate gdje su poslana granata pale i koliko metara još treba do cilja.

Preko radio-stanice dečki dobivaju naredbu neka započne paljba po određenoj koti. Prva granata je ispaljena. Čekamo odgovor osmatrača gdje je pala i za koliko podesiti nišansku spravu da bi drugi hitac bio još uspješniji. S radio-stanice čujemo uzbuđen glas: "Samo tako nastavi! Pogoci su u centru!" Nakon ispaljenih desetak granata dečki prekidaju paljbu. Sada će četnike malo popraštiti i topovi. Za nekoliko trenutaka čujem grmljavinu topova. Opet stanka.

Odjednom granate počinju letjeti u našem smjeru. Najprije 200 metara od nas, zatim 150 i tako sve bliže. Dečki rastavljaju minobacače uz detonacije mina i prštanje smrznute zemlje oko njih. Odlazimo 200 metara dalje i oni opet žurno postavljaju minobacače, a sa radio-stanice čujemo naredbu:

"Operi po njima kao i prije!". Nakon ove serije granata četnici više ne uzvraćaju.

Mirno prolazi predvečerje.

Nakon dva dana u Velike i Male Bastaje ulazi Hrvatska vojska. Na mjestima gdje su bili četnički štabovi nailaze na rupe od granata palih prije dva dana.

J. Jelinek

17.12.1991

ARTILJERIJA TUČE PRAVO U CENTAR

Dan koji sam provela u posjeti dečkima koji pucaju iz minobacača protekao je vrlo uzbudljivo. Nakon dolaska žurno vade iz džipa minobacače kalibra 82 i 120 mm, sanduke sa granatama i pijuke. Pitate kakve pijuke. E pa one pijuke ili, kako ih netko zove, krampove pomoću kojih kopaju rupe u smrznutoj zemlji kako bi što bolje smjestili postolja za minobacače.

Slijedi postavljanje minobacača i niveliranje pomoću busole. Osmatrači su već prije otišli duboko u područja koja su okupirali četnici. Oni imaju zadatak slati preko prenosne radio-stanice koordinate gdje su poslana granata pale i koliko metara još treba do cilja.

Preko radio-stanice dečki dobivaju naredbu neka započne paljba po određenoj koti. Prva granata je ispaljena. Čekamo odgovor osmatrača gdje je pala i za koliko podesiti nišansku spravu da bi drugi hitac bio još uspješniji. S radio-stanice čujemo uzbuđeni glas: "Samo tako nastavi. Pogoci su u centru." Nakon ispaljenih desetak granata dečki prekidaju paljbu. Sada će četnike malo popraštiti i topovi. Za nekoliko trenutaka čujem grmljavinu topova. Opet stanka.

Odjednom granate počinju letjeti u našem smjeru. Najprije 200 metara od nas, zatim 150 i tako sve bliže. Dečki rastavljaju minobacače uz detonacije mina i prštanje smrznute zemlje oko njih. Odlazimo 200 metara dalje i oni opet žurno postavljaju minobacače, a sa radio-stanice čujemo naredbu: "Operi po njima kao i prije!" Nakon ove serije granata četnici više ne uzvraćaju.

Mirno prolazi predvečerje.

Nakon dva dana u Velike i Male Bastaje ulazi Hrvatska vojska. Na mjestima gdje su bili četnički štabovi nailaze na rupe od granata palih prije dva dana.

TEKST NAPISALA: Jelinek Jasna

STROJEVA OBUKA

Hrvatska vojska dobila je svoje pravilo službe, sa zapovjedima na hrvatskom jeziku.

STROJEVE RADNJE

STAVOVI BEZ ORUŽJA

1. Stav POZOR zauzima se na zapovjed:

POZOR

Vojnik stoji mirno u osnovnom stavu, pete se dodiruju, a vrhovi stopala razmaknuti su u strane toliko da stopala čine gotovo pravi kut. Težina tijela počiva podjednako na stopalima objiju nogu. Koljena su prirodno ispružena. Gornji dio tijela je uspravan, a prsa su prirodno izbočena. Ramena su u istoj visini i prirodnom položaju. Ruke su prirodno pružene s malo izbočenim laktima. Ruke dodiruju bedra, prsti su ispruženi, srednji prst leži na šavu hlača. Glava je prirodno uzdignuta, brada malo privučena k vratu, a pogled je upravljen naprijed.

S oružjem je isto kao i bez oružja, s tim što oružje može biti: K NOZI, PREKO RAMENA, NA GRUDI, NA LEDA, NA RAME, O RAME I O VRAT.

2. ODMOR

Lijeva noga se hitro odvaja naprijed i u lijevo za 10 do 20 cm i zauzima udobniji stav tijela. Pri dužem stajanju lijevu nogu može se vratiti u prijašnji stav, a desnu osloboditi. S oružjem stav je isti, s tim da oružje otaje u položaju ovisno od zapovjednog stava.

VARIJANTA

Lijevom nogom vrši se iskoračaj u stranu 10 do 20 cm, ruke se prekrize na ledima u visini pojasa, tako da desna

ruka objumi lijevu iza zgloba šaka.

S oružjem stav je isti s tim da oružje otaje u položaju ovisno od zapovjednog stava.

3. OTPUST

Na ovu komandu vojna osoba, ako je bila u stavu POZOR, pozdravlja stariješinu i odlazi, a ako je bila u stavu ODMOR prije odlazanja zauzima stav POZOR.

STAVOVI S ORUŽJEM

4. K NOZI

Stav K NOZI je osnovni stav za oružja koja imaju usadan kundak dok se sa ostalim oružjem ne zauzima.

Puškom stav K NOZI zauzima se tako da se prirodno opruženom rukom drži puška ispod gornje remenske sponke prionjena uz desnu nogu s kundakom na zemlji. Prednji dio kundaka izravnava se s vrhovima stopala. Palac obuhvaća pušku s unutrašnje, a ostali prsti sastavljene s vanjske strane i malo svinuti na puči. Oba lakt ruke su u istoj visini.

Puškomitraljezom stav se zauzima na isti način kao s puškom, s tim da se desnom rukom (M-53) drži u visini utvrđivača nožica, M-72 za cijev ispod prednjeg nišana, a prstima preko cijevi uz nožice, naslonjen kundakom na zemlju.

Ručnim bacačem stav K NOZI zauzima se na isti način kao s puškom. Palac je s unutrašnje, a ostali prsti obuhvaćaju cijev s vanjske strane.

JANJCI

Damir, Mladen, Zdravko, Željko i Zdenko su takozvani "Janjci". Posjetila sam ih i postavila im nekoliko pitanja kako bi se što bolje upoznali. Oruđe kojim se vi borite u ovom ratu, nadajmo se uskoro završenom, su minobacači. Kakvo je to oruđe?

— Imamo minobacače od 120 mm i 82 mm, a nama je najdraže ovo od 120 mm.

— Zovu vas "Janjci". Imate li kakvu zgodnu priču, kako ste dobili to ime?

— Na oslobođenim teritorijama naši su se umorni vojnici odmarali uz okretanje ražnja na kojima su bili praščići, janjci, itd ... Iza toga je slijedio uzdah. Bili smo gladni. Tri puta zbog minobacačkih napada, uzbuna i vatre nismo mjesec dana uspjeli probati ni komadića sa tih ražnjeva. Kada su nas u bazi pitali kako ćete se zvati, zakrutilo nam je u želucu, pa se Mladen sjetio onog janjca što ga nismo uspjeli niti probati i viknuo je "Janjac"!

— Imali ste dosta uspješnih pogodataka. Koji od tih uspjeha vam je najdraži?

— Borba u Bastajskim Brdanima. Napali su nas Beli orlovi. Podržavali smo pješadiju. Privukli su se jako blizu, pa su pogoci morali biti vrlo precizni da ne bi nastradali naši ljudi.

— Vi ste u stvari neka vrsta zadine. Jeste li se i vi našli u "frci"?

— Da. Našli smo se u takvoj "frci", ali to je bila borba artiljerije. Kako oni nas, tako mi njih.

— Kako se osjećate sada nakon svih tih borbi dok traje primirje i već duže vrijeme ne pucate, a morate biti na terenu?

— Slušamo samo motorolu. Na redbu. Minobacači su spremni, jer ne znamo namjere četnika. Ako oni pripućaju ne smijemo kasniti, jer svaka sekunda može značiti jedan život hrvatskog vojnika manje.

Jasna Jelinek

Janjci na položaju u Velikoj Jasenovači tijekom Otkosa 10, 1.11.1991.

6.12.1991.

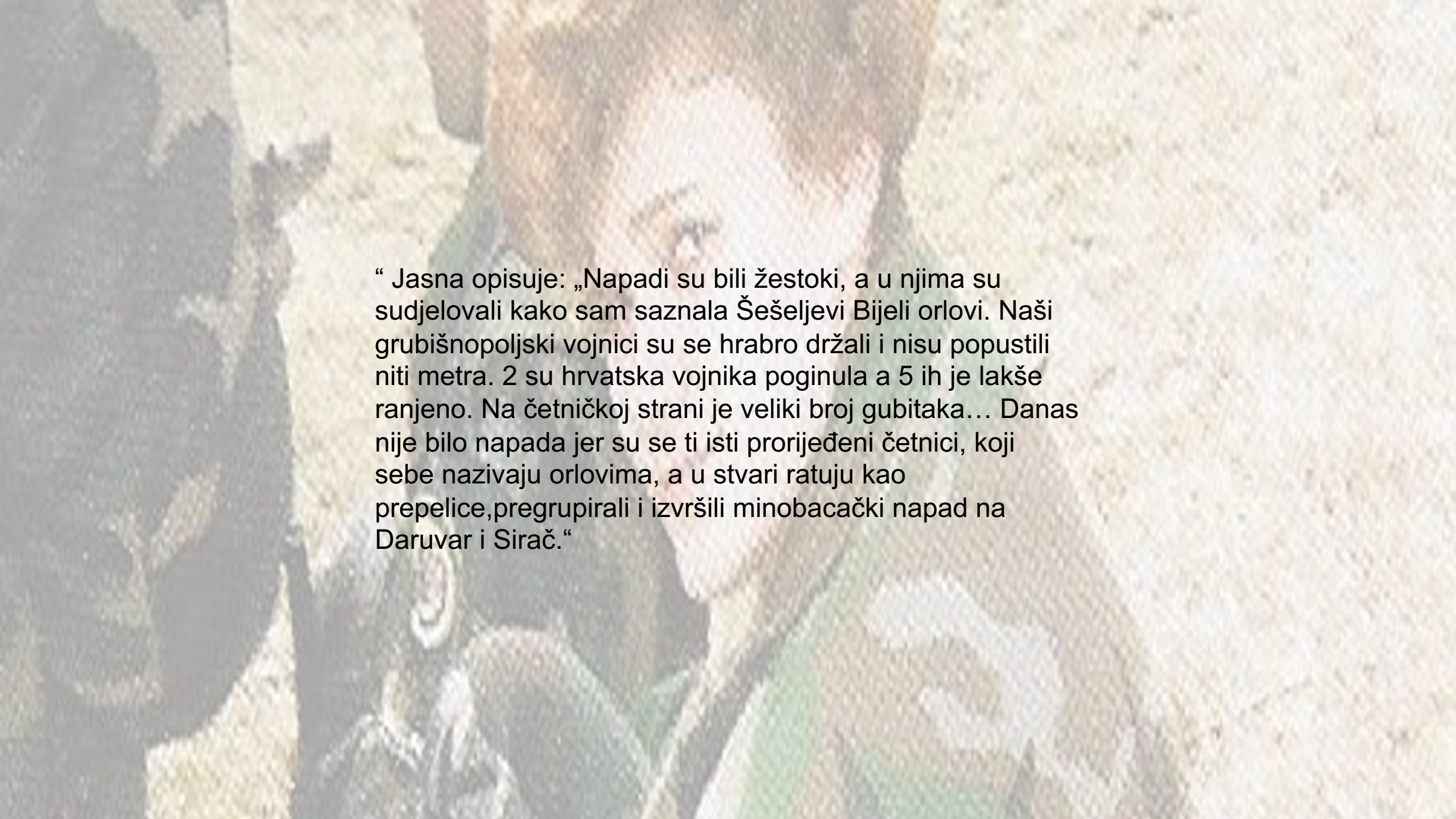
7 JUČER JE U JUTARNJIM SATIMA POČEO MINOBACAČKI, PJEŠADIJSKI I SNAJPERSKI NAPAD ČETNIČKIH SNAGA NA BASTAJSKE BRĐANE I OKOLICU, KOJA JE OSLOBODENA PRIJE TRI TJEDNA. NAPADI SU BILI ŽESTOKI, A U NJIMA SU SUDJELOVALI KAKO SAM SAZNALA ŠEŠELJEVI BIJELI ORLOVI. NAŠI GRUBIŠNO-POLJSKI VOJNICI SU SE HRABRO DRŽALI I NISU POPUSTILI NITI METRA. 2 SU HRVATSKA VOJNIKA POGINULA A 5 IH JE BILE RANJENO. NA ČETNIČKOJ STRANI JE VELIKI BROJ GUBITAKA, ALI SE TOČNO NE ZNA ^{koliko} BROJ, JER MRTVE ODMAH ODVLAČE. NA BOJIŠTU JE OSTALO OSAM MRTVIH ČETNIKA, ^{koje} JER IH ZBOG NAŠE VATRE NISU USPIJELI POKUPITI, HO DANAS NIJE BILO NAPADA JER SU SE TI ISTI PRORIJEĐENI ČETNICI, KOJI SEBE NAZIVAJU ORLOVIMA, A U STVARI RATUJU KAO PREPELICE, PREGRUPIRALI I IZVRŠILI MINOBACAČKI NAPAD NA DARUVAR I SIRAČ.

JELINEK JASNA
Jelinek Jasna

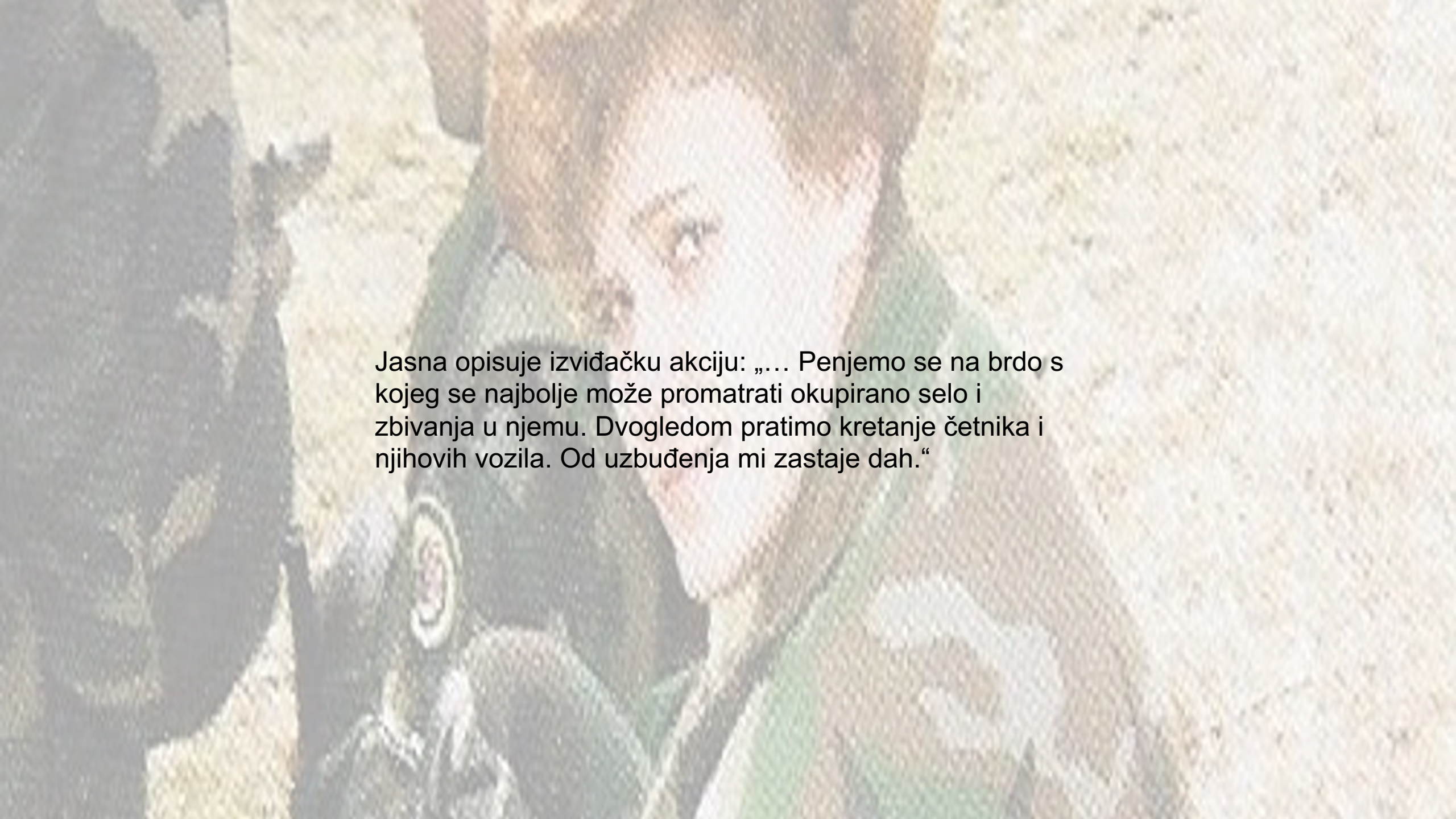

Ruleti i Čukovi u trenutku predaha pri izvidanju između Malih i Velikih Bastaja, studeni 1991.

Bastajski Brđani, prosinac 1991.

An aerial photograph showing a military training exercise on a large, open field. Several soldiers in camouflage uniforms are visible, some standing and some kneeling. There are various pieces of equipment, including what appears to be a large container or tent structure, and some vehicles or equipment in the background. The terrain is a mix of green grass and brown earth.

“ Jasna opisuje: „Napadi su bili žestoki, a u njima su sudjelovali kako sam saznala Šešeljevi Bijeli orlovi. Naši grubišnopoljski vojnici su se hrabro držali i nisu popustili niti metra. 2 su hrvatska vojnika poginula a 5 ih je lakše ranjeno. Na četničkoj strani je veliki broj gubitaka... Danas nije bilo napada jer su se ti isti prorijeđeni četnici, koji sebe nazivaju orlovima, a u stvari ratuju kao prepelice, pregrupirali i izvršili minobacački napad na Daruvar i Sirač.“

An aerial photograph of a mountainous region. A dirt road winds through the terrain, which is covered in sparse vegetation and rocky patches. A small, light-colored structure is visible on the left side of the road. The overall scene is hazy and somewhat desaturated.

Jasna opisuje izviđačku akciju: „... Penjemo se na brdo s kojeg se najbolje može promatrati okupirano selo i zbivanja u njemu. Dvogledom pratimo kretanje četnika i njihovih vozila. Od uzbuđenja mi zastaje dah.“

JASNA I LADO

Lado negdje na Bilogori

Turčevič Polje, studeni, 1991

Učionica povijesti i geografije 1991. u
SŠ Bartola Kašića Grubišno Polje

Intervju s Emilom Fabrom, jednim od zapovjednika Izviđačko diverzantskog odjeljenja

„In memoriam”

JELINEK JASNA

26. 10. 1970 - 16. 03. 1992

SUDBINO NE RASTAVLJAJ
ONE KOJI SE VOLE
JER TAKVE RANE
NAJVIŠE BOLE
A KAKO BOLE TO ZNAMO
SAMO MI
JER SMO IH STVARNO
VOLJELI...

LEKČEVIĆ LADO

18. 02. 1965 - 15. 08. 1992

ZOVEMO VAS TIHO
AL ODGOVORA NEMA
I UZALUD IŠČEKUJEMO
VAŠ GLAS U NOĆI
VAŠA USTA ZAUVJEK
SU NIJEMA I VAŠE SU
ZAUVJEK ZATVORENE
OČI.

TIHO
SNIVAJU

Jasna nam je u naslijeđe ostavila riječi koje vrijedi zapamtiti,, **Netko se bori politički, netko pomaže u borbi svojim humanitarnim akcijama, ali većina se bori oružjem u ruci, spremna dati najviše što se može, svoje mlade živote. Želim da budući naraštaji dobro prouče povijest da nikada više ne moraju podnijeti žrtve koje se podnose danas ili koje su se podnosile u prošlosti”**

